

UPA2024/75: Namminersorneq pillugu Inatsimmi § 21-p atuutsilersinneqarnissaa siunertaralugu ataatsimiititaliamik pilersitsisoqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
Kuno Fenckerimit saqqummiunneqartog

UPA2024/123: Inatsisartunut qinersinissamut atatillugu Naalagaaffinngornissaq pillugu isumasiuilluni innuttaasut taasitinneqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
Aqqalu C. Jerimiassenimit saqqummiunneqartog

pillugit

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutit aappassaaneerpeqarnerannut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Mette Arqe-Hammeken, Naleraq
Inatsisartunut ilaasortaq Harald Bianco, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut

UPA2024-mi ulloq 24. april siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap inatsisissatut siunnersuutit misissorpai.

Siunnersuutit imarisaat siunertaallu

Immikkoortoq 75 aamma 123 Kalaallit Nunaanni tunngaviusumik inatsimmut tunngatillugu pissutsinut tamanut attuumassuteqarput, taamaattumillu tulliuttuni ataatsimoortillugit suliarineqarlutik.

UPA2024/75

Kalaallit Nunaanni Namminersorneq pillugu inatsit nr. 473, 12. juni 2009-meersoq tunngavigalugu Namminersorlutik Oqartussat ulloq 21. juni 2009-mi eqqunneqarput.

Inatsimmi tassani § 21 Kalaallit Nunaata namminiilivinnissamut ammaanqarnissaanut tunggassuteqarpoq imatullu oqaasertaqarluni:

§ 21. Kalaallit Nunaata namminiilivinnissaanik aalajangerneq inuiaat kalaallit aalajangernerannik unngaveqassaaq.

Imm. 2. Imm. 1-imi pineqartutut ittumik aalajangiisoqarpat Kalaallit Nunaata namminiilivinnissaa piviusunngortinniarlugu Naalakkersuisut aamma Danmarkimi naalakkersuisut akornanni isumaqatigiinniarnit aallartinneqassapput.

Imm. 3. Naalakkersuisut Danmarkimilu naalakkersuisut Kalaallit Nunaata namminiilivinnissaata piviusunngortinnissaanik isumaqatigiissutaat pissaaq Inatsisartut akuersinerannik tunggaveqartumik aamma Kalaallit Nunaanni innuttaasunik taasisitsinikkut akuerineqassalluni. Aammattaaq taamatut isumaqatigiissuteqarneq Folketingip akuersineratigut pissaaq.

Imm. 4. Kalaallit Nunaata namminiilivinnerata kingunerissavaa Kalaallit Nunaata imminut naalagaaffittut oqartussaaffigilerneru.

Taamaalilluni aalajangersakkap tamatuma atorneqarnissaa siunertarlugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamik pilersitseqqullugit peqquneqarnissaat Inatsisartut aalajangiiffigisassaanni matumani siunniunneqarpoq.

UPA2024/123

Namminiilivinnissaq naalagaaffinngornissarlu pisortatigoortumik oqallinnermi uteqqiattumik sammineqartarput.

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuummi matumani innuttaasut isumasiulluni taasitinneqarnissaat siunniunneqarpoq, tamannalu aningaasaqarnermik pissuteqartumik Inatsisartunut tullianik qinersinissamut atatillugu ingerlanneqassasoq siunnersuutigineqarluni.

Taasisutissatut siunnersuutigineqarpoq: Nunarput Naalagaaffinngussava?

Inernalu kingornatigut nunatta siunissami pisortatigoortumik anguniagassatut tikkuussisorissavaa.

Innuttaasunik taasisitsineq tamat oqartussaaqataanerisa tungaanit isigalugu periutsitut naleqqututut isigineqarpoq, taasisinnaatitaasut tamarmik isummaminnik takutitsinissaminnut taamaalillutik periarfissaqassammata.

Namminiilivinnissaq pilllugu apeqqut taamaalilluni paasisaqarfigineqarpat innuttaasut ataatsimoorlutik taasisitsinerup inerneru naapertorlugu inuiaqatigiinnik ineriartortitseqqinnissamut periarfissaqalissasut siunnersuuteqartup ilimagaa.

Aammattaaq innuttaasunik taasisitsinerup kingorna pissutsit arlalippassuit pingaarnersiussallugit pisariaqartinneqartut iliuuseqarfigineqarnissaannut periarfissat aamma pitsaanerulissasut siunnersuuteqartup ilimagaa.

Siunnersuutit Inatsisartunit siullermeerneqarnerat

Suliap ullumi Naalakkersuisut Naalagaaffinngornissamut Immikoortortaanni ingerlanneqartup aammalu aalajangiiffigisassatut siunnersuutit marluusut nr. 75 aamma 123-p akornanni tunngaviusumik aporaaffeqaangitsoq Naalakkersuisut paasissutissiipput. Ikittunnguanik imminnut qalleraaffeqarsinnaavoq, taamaattumillu sulianut assigiinngitsunut paatsiveerusimaarsinnaanerup pinngitsoortinnissaa pingaaruteqarpoq. Taamaattumillu aalajangiiffigisassatut siunnersuummut nr 75-imut ima nipilimmik Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqarput:

Namminersorneq pillugu inatsisip §21-ata atuutsilersissinnaanera pillugu inatsisit tunngaviat pillugu nalunaarusioqqullugit, tassanilu aalajangersakkap immikkoortuisa tulleriiaarnerisa ersarissarluarnissaat ilanngullugu, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Inatsisit tunngaviat pillugu nalunaarusiornermi Inatsit tunngaviusussatut missiliut suliarinninnermut ilanngullugu isiginiarneqassaaq. Nalunaarusiaq kingusinnerpaamik Inatsisartut 2024-mi ukiaanerani ataatsimiinneranni agguanneqassaaq.

Aammattaaq Naalakkersuisunit oqaatigineqarpoq innuttaasunik taasititsinissap Inatsisartunut qinersinerup nalinginnaasumik ingerlanneranut ilanngunneqarsinnaanera aalajangiiffigisassatut siunnersuummi nr. 123-mi oqariartuutigineqartoq. Tamanna Naalakkersuisunit tunngaviusumik akerlerineqaangilaq, taamaattorli isummat akerliusut isumaqataasullu, qulequttallu pingaarutillit allat Inatsisartunut qinersinissamut akornusersuutaasinnaasut pinaveersaartinnissaat pillugit Inatsisinut Ataatsimiititaliamut eqqarsaatigilluarneqaqqaartariaqarput. Aammattaaq naalagaaffinngornissamut Inatsisartunut qinersinissamut nalinginnaasumut, qinersinissap nalunaarutigineranit sapaatip akunnialuinnaanik piffissaqarluni ingerlanneqarsinnaasumi tunngaviusumik innuttaasunik taasititsinissamut oqallinnissamut paasititsiniaanermullu innuttaasut piffissamik naammattumik tunineqarnerisut isumalitigineqartariaqarpoq.

Naalakkersuisut ilanngullugu oqaatigaat naalagaaffinngornissamut innuttaasunik taasititsinermi kikkut taasisinnaatitaassanersut eqqarsaatigissallugu pingaaruteqartoq. Nunatta namminiilivinnissaanut naalagaaffinngornissamullu innuttaasunik tunngaviusumik taasisitsineq Inatsisartunut nalinginnaasumik qinersinnermut sanilliulluni mianernarnerujussuuvoq. Uani taasisinnaasut nalunaarsorneri annertussusaat, sumi najugaqarnermi piumasaqaatit sakkortunerisut, nunamut innuttaasuinullu

pingaaruteqarneranik tunngaveqartumik, tassa imaappoq qinersisinnaasunik piumasaqaatillu nunarsuarmioqatigiinni naalagaaffiup innuttaasunut pisussaaffiunut nalinginnaasumik periuserisartagaat akuerisat atorneqassapput.

Taamaattumik Inatsisinut Ataatsimiititaliap qulaani oqaatigineqartut inatsisitigut misissuinissami oqaasertaliussat ilaneqassanersut eqqarsaatigisariaqarpaa:

Kalaallit Nunaata namminiilivinnissaanut naalagaaffinngornissaanullu apeqqummi tunngaviusumik innuttaasunik taasititsinissami sinaakktissat ilanngullugit nalunaarusiami ilanngunneqassapput.

Taamaalilluni aalajangiiffigisassatut siunnersuut tamarmiusoq ima nipeqalissaaq:

Namminersorneq pillugu inatsisip § 21-ata atuutsilersissinnaanera pillugu inatsisit tunngaviat pillugu nalunaarusioqqullugit, tassanilu aalajangersakkap immikkoortuisa tullerriaarnerisa ersarissarluarnissaat ilanngullugu, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Inatsisit tunngaviat pillugu nalunaarusiornermi Inatsit tunngaviusussatut missiliut suliarinninnermut ilanngullugu isiginiarneqassaaq. Kalaallit Nunaata namminiilivinnissaanut naalagaaffinngornissaanullu apeqqummi tunngaviusumik innuttaasunik taasititsinissami sinaakktissat ilanngullugit nalunaarusiami ilanngunneqassapput. Nalunaarusiaq kingusinnerpaamik Inatsisartut 2024-mi ukiaanerani ataatsimiinneranni agguanneqassaaq.

Partiit akornanni isummat assigiinngillat. Ilaasa aalajangiiffigisassatut siunnersuut nr. 75 taperserpaat, allallu aalajangiiffigisassatut siunnersuut nr. 123 taperserlugu. Aammattaaq Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat taperserpeqarpoq. Kiisalu innuttaasunik isumasiuilluni taasisitsisoqarnissaa partiit ilaannit taperserneqarlunilu ataatsimiititaliamik naalagaaffinngornissamullu periarfissanut allanut takussutissianik kingunerisassanillu naatsorsuinernik saqqummiussisinnaasumik immikkut ilisimasalinnik inuttalimmik pilersitsisoqarnissaaa kissaatigineqarpoq kiisalu politikikkut malinnaasussanik pilersitsinissaaq kissaatigineqarluni.

Ataatsimiititaliap siunnersuutininik suliarinninnera

Ataatsimiititaliap siunnersuutininik suliarinninnerani Siumut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussivoq, taannalu ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartunit taperserpeqarpoq.

Allannguutissatut siunnersuut ima oqaasertaqarpoq:

Namminersorneq pillugu inatsimmi § 21-p atuutsinneqarnissaa siunertaralugu ataatsimiititaliamik pilersitseqqullugit aammalu tunngavissanik matuma kinguliani allassimasunik imalimmik nassuiaammik naatsumik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut Inatsisartunit matumuuna peqquneqarput: Aalajangersakkap suliniutiginerani alloriarnerit tamaasa pillugit naatsumik paasissutissiissuteqartarnissaq. Suliniutip ingerlateqqinneqarnissaanut suliakkiut, tassungalu ilanngullugu piffissalersuutaasinnaasut ataatsimiititaliallu katitigaasinnaanera. Inatsimmut tunngaviusussamut missingiutip pigineqareersup suliniummut atatillugu nalilerneqarnera. Kalaallit Nunaata namminiilivinnissaa naalagaaffinngornissaalu pillugit innuttaasunik isumasiuilluni taasisitsineq qanoq tunngavissaqarluni ingerlanneqarsinnaanersoq pillugu naliliineq. Nassuiaat 2024-mi ukiakkut ataatsimiinnerup aallartinnginnerani Inatsisartunut saqqummiunneqassaaq.

Allannguutissatut siunnersuut immikkoortoq 75-imut aamma immikkoortoq 123-mut saqqummiunneqarpoq.

Siunnersuutit aningaasaqarnikkut kingunerisassaat

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut allaffis-sornikkullu kingunerisassat siunnersuutip tunngavilersuutitaani nassuiaatigineqartassasut Inatsisartut suleriaasianni § 33, imm. 1-imi allassimavoq.

Tamanna naapertorlugu siunnersuutit piviusunngortinneqarneranni aningaasaqarnikkut kingunerisassat siunnersuutini taakkunani marlunni taamaalilluni allassimasut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

- UPA2024/75:

Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Ataatsimiititaliamik katiterinissamut tassungalu suliakkiutissamik Naalakkersuisut piareersaallutik aallartinnissaat siunnersuummi siunniunneqarpoq. Suliaq tamanna ukiap tungaanut ingerlanneqartussatut naatsorsuutigineqarmat tamatuma kingorna aningaasat pisariaqartinneqartut 2025-mut Aningaasanut inatsit aqputigalugu nassaarineqarnissaannut Siumut peqataaqataassaaq, taamaalilluni ataatsimiititaliap suliaassani ulloq 1. januar 2025-mi aallartissinnaaniassammagu.

Taamaattumik suliamut aningaasaqarnikkut missingersuutinik tutsuiginartunik missingiinissaq maannangaaq ajornakusoorpoq.

Namminersorlutik inuussutissarsiutilinnut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Aningaasat 2025-mut Aningaasanut inatsit aqputigalugu pissarsiarineqassappata tamanna innuttaasunut sunniuteqarnavianngitsoq Siumumit naatsorsuutigineqarpoq.

- UPA2024/123:

Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Innuttaasunik taasisitsinerit 2 mio. kr.-it missaannik akeqartarput. Akerlianik Inatsisartunut qinersineq iluatsillugu innuttaasunik aamma taasisitsisoqarpat annertunerusumik aningaasartuuteqartoqassanngilaq.

Naalagaaffinngortoqassagaluarpat Danmarkip ataatsimoortumik tapiissutitut ilusilerlugit Kalaallit Nunaannut aningaasaqarnikkut tapiissuteqarnissamut pisussaaffia atorunnaassaaq. Ataatsimoortumik tapiissutit ukiumoortumik 4,3 milliarder kr.-it missaannik amerlassuseqarput, Nunatta Karsiata isertitaasa (2022-mi; 7,6 milliarder kr.-it) affai sinnilaarlugit aammalu Nunatta Karsiata aningaasartuutaasa (2022-mi; 7,5 milliarder kr.-it) affai sinnilaarlugit nalingat. Naalagaaffiup Kalaallit Nunaannut ataatsimoortumik tapiissutaasa saniatigut Kalaallit Nunaanni suliaasaqarfiit arlallit isumagineqarnerannut naalagaaffik ullumikkut sulii aningaasartuuteqartarpoq, tassungalu assersuutigalugu ilaavoq eqqartuussiveqarneq. Naalagaaffinngornermi suliaasaqarfinnik taakkuninnga isumaginninnissaq Kalaallit Nunaannit tiguneqarpat taakkununnga aningaasartuutit Kalaallit Nunaannit aamma akilerneqartussanngussapput. 2015-imi aningaasartuutit ukiumoortumik 0,6 milliarder kr.-it pallillugit annertussuseqartutut nalilerneqarput. (Ilisimasat malillugit kisitsisit nutaanerit pigineqanngillat).

Namminersorlutik inuussutissarsiutilinnut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

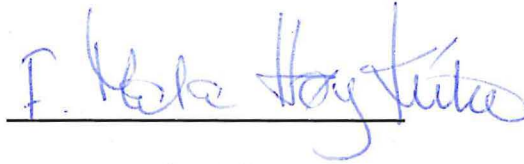
Soqanngilaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

- **Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Inuit Ataqtigiinneersut Siumumeersullu** immikkoortoq 75-imut aamma immikkoortoq 123-mut allannguutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiuppaat:
Namminersorneq pillugu inatsimmi § 21-p atuutsinneqarnissaa siunertaralugu ataatsimiititaliamik pilersitseqqullugit aammalu tunngavissanik matuma kinguliani allassimasunik imalimmik nassuiaammik naatsumik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut Inatsisartunit matumuuna peqquneqarput: Aalajangersakkap suliniutiginerani alloriarnerit tamaasa pillugit naatsumik paasissutissiissuteqartarnissaq. Suliniutip ingerlateqqinneqarnissaanut suliaqkiut, tassungalu ilanngullugu piffissalersuutaasinnaasut ataatsimiititaliallu katitigaasinnaanera. Inatsimmut

tunngaviusussamut missingiutip pigineqareersup suliniummut atatillugu nalilerneqarnera. Kalaallit Nunaata namminiilivinnissaa naalagaaffinngornissaalu pillugit innuttaasunik isumasiuilluni taasisitsineq qanoq tunngavissaqarluni ingerlanneqarsinnaanersoq pillugu naliliineq. Nassuiaat 2024-mi ukiakkut ataatsimiinnerup aallartinnginnerani Inatsisartunut saqqummiunneqassaaq.

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Anders Olsen
Siulittaasoq

Mette Arqe-Hammeken

Harald Bianco

A sii Chemnitz Narup

Kuno Fencker